

Powtórka z angielskiego

HENRYK KAŁUŻA, JAN KAŁUŻA

ANGIELSKIE CZASY DLA ŚREDNIOZAAWANSOWANYCH ENGLISH TENSES PART II



EDYCJA JANA KAŁUŻY

All rights reserved. Wszelkie prawa zastrzeżone.

No part of this book may be reproduced in any form, by photostat, microfilm, xerography, or any other means, or incorporated into any information retrieval system, electronic or mechanical, without the written permission of the copyright owner.

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	4
1. PRESENT SIMPLE.....	6
2. PRESENT CONTINUOUS (PROGRESSIVE)	10
3. FORMY TERAŹNIEJSZE MÓWIĄCE O PRZYSZŁOŚCI.....	16
4. FORMA PRESENT SIMPLE W ODNIESIENIU DO PRZESZŁOŚCI	20
5. PRESENT PERFECT SIMPLE	22
6. OKOLICZNIKI CZASU I PRESENT PERFECT	27
7. PRESENT PERFECT: FORMY PRZESZŁA I TERAŹNIEJSZA.....	31
8. PRESENT PERFECT CONTINUOUS.....	33
9. PAST SIMPLE ORAZ PAST CONTINUOUS	38
10. PAST I NASTĘPSTWO CZASÓW.....	44
11. FORMY PRZESZŁE A PRESENT PERFECT	46
12. PAST PERFECT: SIMPLE I CONTINUOUS.....	49
13. PAST PERFECT A INNE FORMY CZASOWE	51
14. PAST PERFECT I MOWA ZALEŻNA	53
15. FUTURE SIMPLE I FUTURE CONTINUOUS	56
16. FUTURE PERFECT - SIMPLE I CONTINUOUS.....	61
17. FUTURE-IN-THE-PAST: SIMPLE, CONTINUOUS, PERFECT	63

WSTĘP

Poprawne używanie gramatycznych form czasowych (**tenses**), w trybie orzekającym, sprowadza się praktycznie do właściwego zrozumienia pojęć czasu fizycznego (**time**) oraz aspektu (**aspect**). Z tego punktu widzenia, 32 formy czasowe mogą zostać podzielone - na trzy sposoby - następująco:

16 form teraźniejszych (**nonpast**) i 16 form przeszłych (**past**):
kontrast pomiędzy **NOW** i **THEN**.

16 form nie-perfektywnych (**nonperfect**) i 16 form perfektywnych (**perfect**):
kontrast pomiędzy formami obejmującymi jedną (**one-sphere**) i dwie sfery czasowe (**two-sphere**)

16 form prostych (**nonprogressive**) i 16 form ciągłych (**progressive**):
kontrast pomiędzy syntezą i analizą.

Oczywiście kolejnym, czwartym, podziałem może być wyróżnienie 16 form w stronie czynnej (**active voice**) i 16 w stronie biernej (**passive voice**). Bez względu na to, jaki podział zastosujemy, na początek wyliczmy te 32 formy czasowe (wraz z przykładami) w jednym zestawieniu:

STRONA CZYNNA - ACTIVE VOICE

- | | |
|-------------------------------|-----------------------------|
| 1. present simple | - <i>HE ASKS</i> |
| 2. present continuous | - <i>HE IS ASKING</i> |
| 3. present perfect simple | - <i>HE HAS ASKED</i> |
| 4. present perfect continuous | - <i>HE HAS BEEN ASKING</i> |
| 5. past simple | - <i>HE ASKED</i> |
| 6. past continuous | - <i>HE WAS ASKING</i> |
| 7. past perfect simple | - <i>HE HAD ASKED</i> |
| 8. past perfect continuous | - <i>HE HAD BEEN ASKING</i> |

- | | |
|---|------------------------------------|
| 9. future simple | - <i>HE WILL ASK</i> |
| 10. future continuous | - <i>HE WILL BE ASKING</i> |
| 11. future perfect simple | - <i>HE WILL HAVE ASKED</i> |
| 12. future perfect continuous | - <i>HE WILL HAVE BEEN ASKING</i> |
| 13. future-in-the-past simple | - <i>HE WOULD ASK</i> |
| 14. future-in-the-past continuous | - <i>HE WOULD BE ASKING</i> |
| 15. future perfect-in-the-past simple | - <i>HE WOULD HAVE ASKED</i> |
| 16. future perfect-in-the-past continuous | - <i>HE WOULD HAVE BEEN ASKING</i> |

STRONA BIERNA - PASSIVE-VOICE

- | | |
|---|---|
| 1. present simple | - <i>HE IS ASKED</i> |
| 2. present continuous | - <i>HE IS BEING ASKED</i> |
| 3. present perfect simple | - <i>HE HAS BEEN ASKED</i> |
| 4. present perfect continuous | - <i>HE HAS BEEN BEING ASKED</i> |
| 5. past simple | - <i>HE WAS ASKED</i> |
| 6. past continuous | - <i>HE WAS BEING ASKED</i> |
| 7. past perfect simple | - <i>HE HAD BEEN ASKED</i> |
| 8. past perfect continuous | - <i>HE HAD BEEN BEING ASKED</i> |
| 9. future simple | - <i>HE WILL BE ASKED</i> |
| 10. future continuous | - <i>HE WILL BE BEING ASKED</i> |
| 11. future perfect simple | - <i>HE WILL HAVE BEEN ASKED</i> |
| 12. future perfect continuous | - <i>HE WILL HAVE BEEN BEING ASKED</i> |
| 13. future-in-the-past simple | - <i>HE WOULD BE ASKED</i> |
| 14. future-in-the-past continuous | - <i>HE WOULD BE BEING ASKED</i> |
| 15. future perfect-in-the-past simple | - <i>HE WOULD HAVE BEEN ASKED</i> |
| 16. future perfect-in-the-past continuous | - <i>HE WOULD HAVE BEEN BEING ASKED</i> |

Ale pamiętajmy: **NAJCZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄCĄ FORMĄ CZASOWĄ W JĘZYKU ANGIELSKIM JEST *THE PRESENT SIMPLE***

1. PRESENT SIMPLE

Present simple używany jest ze WSZYSTKIMI typami czasowników, może obejmować wydarzenia CAŁOŚCIOWO, dotyczy JEDNEJ SFERY CZASOWEJ i jest neutralny (nieokreślony) w stosunku do UPŁYWU czasu fizycznego. Co to wszystko oznacza w praktyce? Ano, spróbujmy po kolei!

Najbardziej charakterystycznym zastosowaniem **present simple** są, tzw. prawdy wieczne (*eternal truths*) i ogólne stwierdzenia (*omnipresent general statements*):

Paris stands on the River Seine.

Onions smell.

Two and two make four.

Honesty is the best policy.

My watch works perfectly.

He speaks several languages.

Uniwersalność takich wypowiedzi jak *Cows eat grass* może się stać jeszcze bardziej dostrzegalna poprzez użycie okoliczników typu **ALWAYS** czy **USUALLY**: *Cows always eat grass*.

Oczywiście, ta „ogólna” forma czasowa jest także typowa dla stwierdzeń naukowych - astronomicznych, matematycznych, geograficznych, itp.:

The sun sets in the west.

The earth revolves on its axis.

Water consists of hydrogen and oxygen.

Oil floats on water.

Ta sama reguła dotyczy wydarzeń zwyczajowych (*habitual events*), które powtarzają się co pewien okres:

She makes her own dresses.

He loves going to the theatre.

Ale pamiętajmy, że niepoprawne będą wypowiedzi typu:

*John eats a loaf of bread.

*It rains.

*A tiger climbs a tree.

ponieważ uogólnienia charakterystyczne dla **present simple** kontrastują tutaj ze specyficznym kontekstem. Natomiast jeśli takie wypowiedzi odpowiednio uzupełnimy, staną się one zupełnie poprawne. Np.:

John eats a loaf of bread every day.

It rains every other Sunday here.

Present simple może być także użyty do wyrażania sytuacji „chwilowych” lub mających „za chwilę” nastąpić. W takim przypadku wydarzenie traktowane jest jako całość realizowana w danym momencie **NOW**. Jednak ten „chwilowy” (*instantaneous*) **present simple** wymaga specjalnego „dramatycznego” kontekstu i jest ograniczony TYLKO do czasowników dynamicznych. Typowe zastosowania to:

a) Wykrzykniki:

Aha! I see you!

I hear the bell ring!

Up you go! (*zwróćmy uwagę na przedstawienie szyku*)

Wykrzykniki te często pojawiają się z frazami **HERE COMES**, lub **THERE GOES**, tak jak w:

Look, here comes your husband!

There goes the bus!

Porównajmy także dwie wypowiedzi „piłkarskie”:

He scores a goal! (*użycie chwilowe*)

He scores goals. (*użycie zwyczajowe*)

b) Komentarze dotyczące wydarzeń dziejących się równolegle z wypowiadanymi słowami:

Moore passes to Charlton, Charlton to Smith, and Smith shoots! Goal!

Now, the bus stops!

c) Pokazy i demonstracje:

I pick up the fruit, dip it into the butter and lower it into the hot fat.

d) Zadeklarowanie działania (często wyrażone przez czasownik sugerujący mówienie w ogóle:
REQUEST, ADVISE, PREDICT, itp.):

I recommend it to you.

I tell you, I'm right.

We thank you for your offer.

Gentlemen, I thank you very much! (*np. po debacie politycznej*)

Deklaracje tego typu powszechne są w pierwszej osobie:

I hereby declare him elected.

We sentence you to death.

I pronounce you man and wife.

Ale mogą się także pojawiać z innymi osobami:

Now you answer much better, but why don't you illustrate it with examples.

It says in The Bible, „Thou shall not steal”.

This news comes to you in a world service of the BBC.

e) Instrukcje i zawiadomienia typu:

This office opens at 9 a.m.

You take the first turning on the left.

f) Narracja literacka, (która służy jako sposób udramatyzowania akcji, a czytelnik lub słuchacz, ma wrażenie, że jest naocznym świadkiem zdarzeń):

Look at this picture: it represents a woman. She lies on the sofa and her little son stands close by. He weeps.

2. PRESENT CONTINUOUS (PROGRESSIVE)

W przeciwieństwie do **present simple**, czas teraźniejszy ciągły (**present continuous**) opisuje wydarzenia dynamiczne w „środku trwania”, czyli jakby w trakcie ich realizacji. Nie możemy zatem uznać za poprawną wypowiedź typu:

*Paris is standing on the River Seine.

choćby dlatego, że sugeruje ona „chwilowość” położenia Paryża nad Sekwaną. Natomiast nie ma takiego problemu z, np. *Why is that girl standing on the table?* Podobnie:

What is John doing?, a nie:

*What does John do at this moment?

She comes from a good family., a nie:

*She is coming from a good family.

Natomiast *I am enjoying the seaside* wskazuje, że mówca jest w tej chwili na wybrzeżu, ale za to: *I enjoy the seaside* to już generalne stwierdzenie, że mówca w ogóle „lubi wakacje na wybrzeżu” i w tej chwili może tam być, ale równie dobrze może być gdziekolwiek indziej. Oczywiście obydwie te wypowiedzi są poprawne. Kontrast znaczeniowy znajdziemy także w wypowiedziach typu:

I am taking a dancing lesson. (*w tej chwili*)

I am taking dancing lessons this winter. (*tymczasowy zwyczaj*)

I take dancing lessons. (*przez długi okres - zwyczajowo*)

Porównajmy także:

We are eating in the kitchen during this cold weather.

We are eating dinner at seven o'clock every night this week.

We eat in the kitchen.

Nie można powiedzieć: **He is often cycling to work until his car is fixed*, ale wypowiedź: *He is cycling to work until his car is fixed* jest zupełnie dopuszczalna ponieważ sugeruje regularnie powtarzającą się czynność w ograniczonym czasie.

Zauważmy także, że **NOW** może nabrać nieokreślonego znaczenia w wypowiedziach takich jak:

Do you play tennis now? (co rozumiemy jako: „Czy teraz granie w tenisa stało się twoim zwyczajem?, lub: Czy teraz już wiesz jak się gra w tenisa?”)

Wypowiedź *My watch works perfectly* - sugeruje, że na tym zegarku w ogóle można polegać; natomiast *My watch is working perfectly* - implikuje zupełnie przeciwne znaczenie: „Wprawdzie w tej chwili ten zegarek chodzi doskonale, ale zawodził w przeszłości i znowu może zawieść w przyszłości. Porównajmy także:

This bucket leaks. (*stan permanentny*)

This bucket is leaking. (Np.: *...pomimo, że je stale naprawiam.*)

Where do you come from? (*Jakie jest twoje miejsce urodzenia?; Skąd pochodzisz?*)

Where are you coming from? (*Skąd idziesz? - w tej chwili*)

He drinks. (*...ponieważ jest pijakiem. - He is a drunkard.*)

He is drinking. (*...just now.*)

Przy okazji, zapamiętajmy także, że jest możliwa wypowiedź typu *He is always drinking* - tak może powiedzieć, na przykład zdenerwowana żona o swoim mężu, żeby podkreślić swoją irytację.

Porównajmy teraz omówione wcześniej „dramatyczne” zastosowania **present simple** z **present continuous**. Można tutaj wyróżnić przynajmniej cztery sytuacje:

a) Wykrzyknik: *Carlos wins!* wskazuje na „ostateczny moment zwycięstwa”. *Carlos is winning*., jest naturalną wypowiedzią opisującą zdarzenie w czasie jego trwania. Pamiętajmy jednak, że to samo zdarzenie może być opisywane przy użyciu dwóch form, zależnie od punktu widzenia danej osoby, tak jak na przykład w tej anegdocie, kiedy żołnierz zbliża się do budki wartowniczej:

- Halt! Who goes there?
- Shhh: I ain't going, I'm coming back.

b) „Dramatyczne” użycie **present simple** przy opisie chwilowych zdarzeń może zostać zastąpione spokojnym analitycznym komentarzem, w którym mówca, przy okazji, może również podkreślić, że „*krótkie zdarzenie*” zostało powtórzone:

The referee blows his whistle! (- *opisanie krótkiego pojedynczego gwizdnięcia.*)

The referee is blowing his whistle. (*„Długi, lub powtarzający się gwizd*)

I raise my arm!

I am raising my arm. (Czyli, jakby: *Powoli podnoszę rękę.*)

Możliwe jest także „pomieszanie” tych dwóch form w jednym komentarzu:

There's this Scotsman, you see, and he's walking through the jungle when he meets a gorilla. And the gorilla is eating a snake sandwich. So the Scotsman goes up to the gorilla and says: „Excuse me”, he says, „but where did you get that snake sandwich?” So the gorilla looks at the Scotsman, and he drums his fists on his hairy chest and he lets out a terrible roar, and says: „At the snake bar round the corner:”

c) W czasie pokazów, kiedy mówca jest bardzo skupiony na elemencie „ciągłości” danego etapu:

I'm placing a bell jar over the candle. There! Can you see what's happening? The water is gradually rising.

d) Deklaracje typu: *We accept your offer* zasadniczo się różnią od wypowiedzi takich jak: *We are accepting your offer.*, która informuje tylko o tym, że „oferta” jest dopiero w trakcie zatwierdzania. Natomiast:

I wish to inform you that....

I am writing to inform you....

różnią się od siebie stopniem „sformalizowania”, gdzie druga wypowiedź, jako mniej oficjalna, jest typowa dla, na przykład, listów prywatnych.

Warto również zauważyć, że wypowiedzi w **present simple**, wcześniej uznane za „niepoprawne”, natychmiast zabrzmiały dobrze, jeśli nadamy im formę **present continuous**:

John is eating a loaf of bread.

It's raining.

A tiger is climbing a tree.

Forma ciągła może dotyczyć także czynności zwyczajowych (*habitual*), aby pokazać, że kiedy zachodzi jedno całościowe wydarzenie, drugie jest akurat „w trakcie” odbywania się. Innymi słowy „ciągłość” w takich przypadkach dotyczy czynności zwyczajowej jako całości, a jedynie pokazuje POJEDYNCZE i NIEDOKOŃCZONE akcje, z których dana czynność zwyczajowa się składa. Porównajmy:

Whenever I visit him, he is mowing his lawn.

Whenever I visit him, he mows his lawn.

A także inne charakterystyczne przykłady:

When you say it, you're saying a number of different things.

Often when I pass she is sitting there watching the world go by.

He rarely lets you know what he is doing.

You never listen to what people are saying.

I don't like to be disturbed if I'm working.

Istnieją także dość specyficzne wypowiedzi tego typu, które się różnią od przytoczonych powyżej przykładów tym, że ciągłość nie łączy się z określeniem tymczasowości:

John is resembling his sister more and more.

Day by day we are getting nearer to death.

The sun is always setting when John gets up.

Wszystkie te wypowiedzi przekazują sens „nagminnych” czynności, czyli ciągnącego się procesu, który w tym przypadku „wygrywa” z tymczasowością typową dla formy ciągłej.

Właśnie „nagminność” tego typu sytuacji jest zwykle jeszcze bardziej podkreślana poprzez nieokreślone okoliczniki czasu typu:

CONTINUALLY, CONSTANTLY, FOR EVER, ALWAYS

Tak jak w tych przykładach:

Prices are always rising.

I'm continually forgetting people's names.

My father is for ever getting into trouble.

Porównajmy także:

I know a man who is always giving his wife expensive presents.

I know a man who always gives his wife expensive presents.

gdzie druga wypowiedź oznacza (opisowo): „*Znam mężczyznę, który daje swojej żonie kosztowne prezenty przy każdej okazji, (kiedy zwykle mężowie obdarowują swoje żony)*”, i stoi w kontraście znaczeniowym z pierwszą wypowiedzią, która oznacza (opisowo): „*Ten mężczyzna obsypuje swoją żonę kosztownymi prezentami przez cały czas (czy jest okazja, czy też nie)*”.

Omawiana „forma ciągła” przydaje się również oczywiście we wspomnianych już sytuacjach, kiedy mówca jest wyraźnie zirytowany, lub po prostu przesadza:

He is always coming late.

He is always needing money.

He is for ever finding faults with whatever I say.

3. FORMY TERAŹNIEJSZE MÓWIĄCE O PRZYSZŁOŚCI

Poza „czystą” formą czasu przyszłego **WILL/SHALL + INFINITIVE** (np.: *The parcel will arrive tomorrow.*), o której jeszcze będzie potem mowa, przyszłość można wyrazić również na następujące sposoby:

- a) **BE GOING TO:** *The parcel is going to arrive tomorrow.*
- b) **present progressive:** *The parcel is arriving tomorrow.*
- c) **simple present:** *The parcel arrives tomorrow.*

Poza nimi, istnieją jeszcze dwie konstrukcje z użyciem czasowników pomocniczych:

TO BE + TO-INFINITIVE: *The parcel is to arrive tomorrow.* oraz:

TO BE ABOUT + TO-INFINITIVE: *The parcel is about to arrive tomorrow.*

Przyjrzyjmy się im po kolei nieco bliżej:

a) **BE GOING TO** ma dwa znaczenia:

1. „Intencja” wyrażana przez podmiot, którym z reguły jest człowiek lub ludzie:

We're going to visit London next summer. (Czyli jakby: Zostało już zdecydowane, że odwiedzimy Londyn, ale jest jeszcze czas na zmianę tego postanowienia.)

What are you going to do this evening? (Co zamierzasz robić...?)

W tej funkcji znaczeniowej **BE GOING TO** może się pojawić również w formie ciągłej lub perfektywnej:

I'm going to be working all day tomorrow, so I won't have time to...

He's being going to repair this window for months. (Rzadkie, ale możliwe wyrażenie „poirytowania”: On (ciągle) zamierza naprawić to okno (już) od (wielu) miesięcy.)

I've been going to have finished the job by the time they arrive. (*Zamierzałem skończyć tę robotę przed ich przyjazdem.*)

Ale na zaproszenie: *Come to my party!* odpowiedź będzie raczej: *O.K. and I'll bring my boyfriend*, niż: *I'm going to bring my boyfriend.*, bo to drugie mogłoby oznaczać, że decyzja o przyprowadzeniu „chłopca” była podjęta przed... otrzymaniem zaproszenia!

2. Drugie znaczenie **BE GOING TO** odnosi się zarówno do ludzi jak i rzeczy, i najczęściej mówi o przyszłej (lub teraźniejszej) „przyczynie”:

Watch it! This pile of boxes is going to fall!
My God! We're going to crash!

Porównajmy również takie dwie oto wypowiedzi: *She's going to have another baby.* („*Bedzie miała następne dziecko.* - „bo jest już w ciąży”)., oraz: *She will have another baby.* (Na przykład, „...*bo tak przepowiedziała jej wróżka.*)

Pamiętajmy jednak, że w wielu sytuacjach nie ma istotnej różnicy znaczeniowej pomiędzy użyciem czy to **WILL**, czy to **BE GOING TO**. Na przykład niemal identyczne znaczenie zostaje przekazane w:

I think I'll go to bed.
I think I'm going (to go) to bed.

b) **Present progressive**: forma ciągła użyta przy opisywaniu przyszłości sugeruje „nakładanie” się teraźniejszych ustaleń ze zdarzeniami, które już następują, czy też „odbywają się”:

- What are you doing this evening?
- I'm inviting several people to the party.

Jednak w tym użyciu, różnica pomiędzy „intencjami” a „ustalaniem” jest bardzo płynna. Stąd, można równie dobrze powiedzieć: *I'm taking Mary out for dinner this evening.*, jak i *I'm going to take Mary out for dinner this evening.*

c) **present simple**: ta forma czasowa może odnosić się do przyszłości, kiedy mamy na myśli znaczenie, że coś już zostało wcześniej zaaranżowane i nie podlega zmianom. A zatem można powiedzieć:

Next Easter falls in March.

ale błędna będzie wypowiedź:

*Next Easter is falling in March.

Podobnie:

Today is Tuesday and tomorrow is Wednesday.

Tego typu zastosowania **present simple** są szczególnie często spotykane z czasownikami dynamicznymi typu:

START, BEGIN, TAKE OFF, STOP, END, GO, COME, LEAVE, ARRIVE, etc.

A dzieje się tak dlatego, że te czasowniki wyrażają sytuacje, które łatwo daje się zaplanować z wyprzedzeniem. Na przykład.:

Summer term starts on May 4th.

The train leaves for London at eight o'clock tonight.

Porównajmy:

He goes to London tomorrow. (*stwierdzenie*)

He will go to London tomorrow. (*przewidywanie*)

A zatem wypowiedź:

The plane takes off at 8 p.m. tonight. - *podkreśla wcześniej zaplanowany rozkład lotów.*

The plane is taking off at 8.p.m. tonight. - *może mówić o zmianie rozkładu lotów wynikającej, np., z opóźnienia.*

The plane will take off at 8 p.m. daily. - *może tylko świadczyć o słabym poziomie usług linii lotniczej, która nie jest pewna czasu startu swojego samolotu.*

Natomiast nie można odnieść się do przyszłości poprzez **present simple** mówiąc o wydarzeniach, których nie da się przewidzieć:

*He dies tomorrow. (*chyba, że mówimy o zaplanowanej egzekucji!*)

*I know the answer at 10 o'clock.

Ale wypowiedź: *Next week Roger fails his exam* jest już do przyjęcia jako ironiczna uwaga wyrażająca pewność, „że obalewanie przez Rogera egzaminów” stało się już regułą.

I na zakończenie tego tematu spróbujmy przeanalizować następujące wypowiedzi odnoszące się do przyszłości, ze względu na przekazywaną przez nie informację:

She is going to leave tomorrow. (*Zostało to już postanowione, ale decyzja ta jest nadal otwarta na zmiany.*)

She is leaving tomorrow. (*Już ustalone, ale BYĆ MOŻE nastąpią jakieś zmiany.*)

She leaves tomorrow. (*Już postanowione i nie ma miejsca na zmiany.*)

She's to leave tomorrow. (*Już postanowione, ale prawdopodobnie nie przez samą zainteresowaną.*)

She's about to leave. (*Ona WŁAŚNIE wyjeżdża.*)



Jest to bezpłatna wersja
kursu
**CZASY DLA
ŚREDNIOZAAWANSOWANYCH II.**

Pełną wersję pliku możesz
kupić na stronie:

[https://questfe.pl/?add-to-
cart=49245](https://questfe.pl/?add-to-cart=49245)

